

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Malleus maleficarum

Institoris, Heinrich

[Speyer], nicht nach 14. Aug. 1490

Tenor bulle apostolice adversus heresim

[urn:nbn:de:bsz:31-310136](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-310136)

¶ Tenor bulle apostolice aduersus heresim

maleficarum cum approbatione et subscriptione doctorum alme vniuersitatis Colonicen. in sequentem tractatum. Incipit feliciter.

Innocentius epus seruus seruorum dei. Ad futuram rei memoriam. Summis desiderantes affectibus put pastoralis sollicitudinis cura requirit. vt fides catholica nostris potissime ipso. vbiq; augeat et floreat. ac omnis heretica prauitas. de finibus fideiui pcul pelatur. ea libenter declaramus. ac etiam de nouo concedimus. p que hmoi pui desideriu nostru votiuu fortiatu effectiu. cuiusq; ppter ea p nostre opationis ministeriu. quasi per puidi opationis sarculu. errorib; extirpatis. eiusde fidei zelus. et obseruantia in ipoz corda fideiui fortius imprimatur. Hanc nup ad nostra no sine ingenti molestia puenit auditi. q in nomulhis pib; Alamane superioris. necno in Boguntiu. Colonicen. Treueren. Saltzburgen. et Breuicn. puincijs. ciuitatib; terris locis et diocelibus. quaplures vtriusq; sexus persone. pprie salutis immemores ta fide catholica deuiantes. cum demonib; incubis et succubis abuti. ac suis incantationib; carminib; et couurationib; alijsq; nephandis supstitijs et sortilegijs. excessib; criminib; et delictis. mulieru ptus. animalu fetus. terre fruges. vincaru yuas. et arboru fructus. nec no homines mulieres. iumenta. pecora. pecudes. et alia diuersoru generu animalia. Vinca quoq; pomeria. prata. pasua. blada. frumeta et alia terre legumia pire suffocari. et extingui facere et pcurare. ipasq; hoies mulieres. iumenta. pecora. pecudes. et animalia. diris tam intrinsecis q; extrinsecis dolorib; et tormentis afficere et excruciare ac eosde hoies ne gignere. et mulieres ne concipe. virosq; ne vxorib; et mulieres ne viris. actus conjugales reddere valeant impedire. Fidem pterea ipam qua in sacri susceptione baptismi susceperunt ore sacrilego abnegare. Aliasq; quas plurima nefanda. excessus. et crimina instigante humani generis inimico committere et perpetrare no verentur. in animaru suaz piculum. diuine maiestatis offensam. ac pniciosum exempli et scandalu plurimoz. Quosq; licet dilecti filij. Henrici in stitoris in pdictis pib; Alamane superioris. i quib; etiam puincie. ciuitates. terre. dyoc. et alia loca hmoi coprehensa fore censentur. necnon Jacobus Sprenger p certas partes linee rbeni ordinis fratru pdicatoru et theologie pfectores. heretice prauitatis inq; sitores. p lras apostolicas deputati fuerint. put adhuc existit. tñ nonnulli clerici et layci. illaru pui qrentes plura sapere q; oporteat. p eo q; in litteris deputatonis hmoi. puincie. ciuitates. dyoc. terre et alia loca pdicta. illaruq; psona. ac excessus hmoi. noiatiu et specificu expressa no fuerunt. illa sub eisdem pib; minime cotineri. et pterea pfatis inq; sitorib; in puincijs ciuitatibus. dyoce. terris et locis pdictis. hmoi inq; sitionis officiu. exequi no licere. et ad psonaru earudem. super excessibus et criminibus antedictis. punitione. incarceratione. et correctione admitti no debere p; maciter asserere no erubescunt. Propter qd in puincijs. ciuitatibus. dyoc. terris et locis pdictis excessus et crimina hmoi. no sine animaru earudem euidenti iactura. et eterne salutis dispendio remanet impunita. Nos igitur impedimeta qlibet q; per ipozu inq; sitoz officij executio. quomolibet retardari posset de medio submouere. et ne labes heretice prauitatis aliozq; excessu hmoi in pnciem alioz innocentu sua venena diffundat. oportunitis remedijs. put nostro incubit officio. puidere volentes. fidei zelo ad hoc maxime nos impellente. ne pterea ptingat. Prouincias. ciuitates. dyoc. terras. et loca pdicta sub eisdem ptibus Alamane superioris debito inq; sitionis officio carere eisdem inq; sitoribus. in illis officiu inq; sitionis. hmoi exequi licere. et ad psonaru earudem sup excessibus et criminibus pdictis. correctione incarceratione. et punitione admitti debere. Perinde in omnibus et p omnia. ac si in litteris pdictis. puincie. ciuitates. dyoc. terre et loca ac psona et excessus hmoi noiatiu et specificu expressa forent. auctoritate aplice tenore psentiu statuimus. Proq; potiori cautela. litteras et deputatonis pdictas. ad puincias ciuitates dyoc. terras et loca. necno psonas. et crimina hmoi extendentes. Prefatis inq; sitoribus. qd ipsi et alter eoz. accersito secu dilecto filio Johanne Gremper clerico Constanz. dyoc. magistro in artibus eoz. moderno. seu quouis alio notario publico. p ipos et quemlibet eoz. p tpe deputando in puincijs ciuitatibus dyoc. terris. et locis pdictis. ptra quascunq; psonas. cuiuscunq; conditionis et peminentie fuerint. hmoi inq; sitionis officiu exequi. ipasq; psonas quas in pmissis culpabiles reperierint. iura earu demerita. corrigere incarceratione. punire. et mulctare. Accno in singulis puinciaz hmoi par

24

rochialis ecclesijs verbū dei fidei populo quotiens expedierit ac eis visum fuerit. ponere
et predicare. omniaque alia et singula in premissis. et circa ea necessaria et oportuna facere et simili-
ter exequi libere et licite valeant. plenā ac liberam eadez auctoritate de nouo concedimus fa-
cultatem. Et nihilominus venerabili fratri nostro. Ep̄o Argentini. p̄ apostolica scripta mā-
damus. quatenus ipse per se vel aliū seu alios p̄missa. vbi. quando et quotiens expedire cognos-
uerit. fueritque p̄ parte inq̄sitorū h̄mōi. seu alterius eoz legitime requisitus. solenniter publi-
cans. nō p̄mittat eos p̄ quoscūq̄ super hoc p̄tra p̄dicarū et p̄sentū litterarū tenorem quauis
auctoritate molestari. seu alias quolibet impediri. molestatores et impediētes et contradic-
tore aut cōditionis fuerint. et quocūq̄ exemptionis p̄uilegio sint muniti. Per excoīcationis
suspensionis et interdici. ac alias etiā formidabiliores. de quibz sibi videbit sentēnas censu-
ras et penas. omni appellatione postposita cōpescendo. et etiā legitimis super his per eum ser-
uandis p̄cessibz. sententias ip̄as quotiens opus fuerit aggrauare et reaggrauare. auctorita-
te nostra p̄curet. Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstanti-
bus p̄missis ac constitutionibz et ordinationibz apostolicis cōtrarijs quibuscūq̄. Aut si ali-
quibz cōmuniter vel diuisim ab apostolica sit sedē indultū. q̄ interdici. suspendi. vel excoīca-
ri non possint per litteras apostolicas. nō facientes plenam et expressam. ac de verbo ad ver-
bum de indulto h̄mōi mentionē. et qualibet alia dicte sedis indulgentia generali vel speciali
cuiuscūq̄ tenoris existat. p̄ quā p̄sentibz nō exp̄ssam. vel totaliter nō insertam. effectus h̄mōi
gratiē impediri valeat quolibet vel differri. et de qua cuiuscūq̄ toto tenore habenda sit in n̄ris
litteris mentio specialis. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostre declaratio-
nis. extensionis cōcessionis et mandati infringere. vel ei ausū temerario contraire. Si quis
autē hoc attemptare p̄sumpserit. indignationem omnipotentis dei ac beatorū Petri et Pauli
apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Rome apud sanctū Petrū. Anno incarnationis
dominice Millesimoquadringentesimo octuagesimo quarto. non. decemb. Pontificatus
nostri Anno primo.

¶ Sequitur in sequentem tractatum approbatio et subscriptio doctorum alme vniuersitatis
Coloniē. iuxta formam publici instrumenti.

In nomine domini nostri ihu xpi Amen. Hauerint vniuersi p̄sens publicū instru-
mentū lecturi. visuri et audituri. Nō āno a natiuitate eiusdē dñi n̄ri. MCCCXXVII.
Indictionē. q̄nta. Die vero sabbati. decimanona mensis maij. hora q̄nta post meridiē
vel quasi pontificatus Sanctissimi in xpo patris et domini nostri domini Innocentiij diu-
ina p̄uidencia pape octaui. Anno tercio. In mei notarij publici et testium infrascriptorū ad
hoc specialiter vocatorū et rogatorū p̄ntia. personaliter cōstitutus. Venerabilis et religiosus
frater Henricus institutoris sacre theologie p̄fessor ordinis p̄dicatorū heretici p̄auitatis in-
quisitor. A sancta sede aplica vna cū Venerabili et religioso fratre Jacobo Sprenger etiaz sa-
cre theologie p̄fessore. ac p̄uectus p̄dicatorū coloniē. priore collega suo sp̄aliter deputatus.
p̄ se et dicto collega suo p̄posuit atq̄ dixit q̄ modernus summus pontifex. s. dñs Inno. papa
p̄fatus. p̄ vnā patentē bullā. p̄misit ip̄is inq̄sitoribz. Henrico et Jacobo ordinis p̄dicatorū et
sacre theologie p̄fessoribz p̄dicatis. facultatē inq̄rēdi aplica auctoritate sup̄ quascūq̄ hereses.
p̄cipue autē sup̄ heresim maleficarū modernis t̄pibz vigentem. et hoc p̄ q̄ncq̄ ecclesias Metro-
politanas. videlicet Moguntinā. Coloñ. Treuerē. Saltzburgen. et Bremerē. cū omni fa-
cultate cōtra tales p̄cedendi. vsq̄ ad vltimū exterriminiū. iuxta tenorez bulle aplice. quā suis
habebat in manibz. sanā. integram. illesam. et nō viciatā. sed om̄i p̄orsus suspiciōnē. careñ. Lu-
ius q̄dē tenor bulle sic incipit. Innocē. ep̄us seruus seruoz dei. Ad futuraz rei memoriam
summis desideratē affectibz. put pastoralis sollicitudinis cura req̄rit vt fides catholica no-
stris potissime t̄pibz vbiq̄ augeat et floreat. et. Finit autē sic. Datū Rome apud sc̄m̄ Petrum
Anno incarnationis dñice. Millesimoquadringentesimo octuagesimo quarto. nonas decē-
bris. Pontificatus nostri Anno primo. Et q̄ nōnulli aīarū rectores et verbī dei p̄dicato-
res. publice in eoz sermonibus ad p̄p̄m. asserere et affirmare nō verebātur. maleficas nō esse.
aut q̄ nihil in nocumētū creaturarū q̄cūq̄ opatōne efficere possent ex q̄bus incautis sermo-
nibus nōnunq̄ seculari brachio. ad puniendū h̄mōi maleficas amputabatur facultas et hoc